

שיעור #4

מזמור ב'

ספר תהלים כספר

מבנה ומשמעות של ספר תהלים

על פי הפרשנות ההקשרית

בני גזונדהייט

מזמור ב'

המשך של מזמור א'

מזמורים א'-ב' - הפתיח

= שער הכניסה לספר תהלים

www.tefilah.org

beni.gesund@tehillim.org.il

לימוד עם אמירת ספר תהלים

הציבור מוזמן לשיעור זום שבועי
ביום רביעי 8-9 בבוקר

נקרא את המזמורים, ננתח את המבנה ואת המסרים שלהם
לפי הפרשנות ההקשרית, כולל הקשרם בספר תהלים ומקבילות
בשאר ספרי המקרא.
נשלב תפילות, תובנות ומסרים מהמזמורים
לתקופה של "חרבות ברזל"

באתר נמצא חומר רב
לאמירת ולהוראת ספר תהלים
www.tehillim.org.il

מפי דר' בני גזונדהייט

השיעורים מוקדשים
לחיילי צבא ההגנה לישראל
העומדים על משמר ארצנו
בשיתוף עם קתדרה מתנסס גוש עציון

כניסה חופשית

[https://us02web.zoom.us/j/87558125417?pwd=MUtUeTRyVXpH
SnBpL044RU1DMWJoZz09](https://us02web.zoom.us/j/87558125417?pwd=MUtUeTRyVXpH
SnBpL044RU1DMWJoZz09)

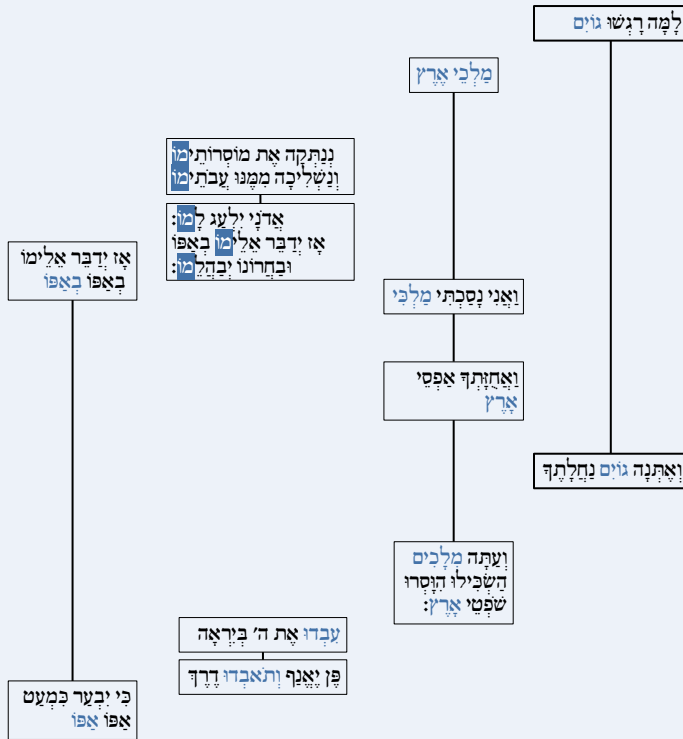
תפילה לחיילי צה"ל

מי שברך אבותינו אברהם יצחק ויעקב, הוא יברך את חילי צבא ההגנה לישראל ואנשי פחות הבטחון, העומדים על משמר ארצנו וערי אלהינו, מגבול הלבנון ועד מדבר מצרים, ומן הים הגדול עד לבוא הערבה, ביפשה באויר ובים.

יתן ה' את אויבינו הקמים עלינו נגפים לפניהם! הקדוש ברוך הוא ישמר ויציל את חילינו מכל צרה וצוקה, ומכל נגע ומחלה, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם. ידבר שונאינו תחתיהם, ויעטרם בכתר ישועה ובעטרת נצחון. ויקים בכם הכתוב: "כי ה' אלהיכם ההלך עמכם, להלחם לכם עם אויביכם להושיע אתכם" ונאמר: אמן.

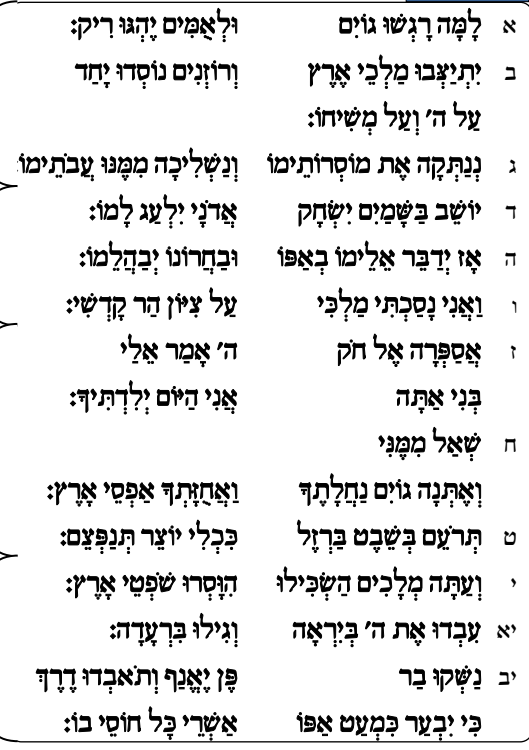

קשרים בתוך המזמור

חלוקת המזמור: מבנה כיאסטי

מזמור ב'

קשרים עם ספרים אחרים

יִרְמִיָּהוּ נִיֵּא, יֵט-כַּד-נַח: לֹא כֹאֵלָה חֶלֶק יַעֲקֹב כִּי יוֹצֵר הַכֹּל הוּא וְשָׁבַט נִחְלָתוֹ ה' צְבָאוֹת שְׁמוֹ: מִפֶּן אֲתָה לִי כְּלִי מִלְחָמָה וְנִפְצַתִּי בְךָ גוֹיִם וְהִשְׁחַתִּי בְךָ מַמְלָכוֹת: וְנִפְצַתִּי בְךָ טוֹס וְרִכְבּוֹ וְנִפְצַתִּי בְךָ רֶכֶב וְרִכְבוֹ: וְנִפְצַתִּי בְךָ אִישׁ וְאִשָּׁה וְנִפְצַתִּי בְךָ זָקֵן וְנֶעֱרַר וְנִפְצַתִּי בְךָ בַחֲזֵר וּבְתוֹלָה: וְנִפְצַתִּי בְךָ רַעַה וְעֶדְדוֹ וְנִפְצַתִּי בְךָ אֶכָר וְצִמּוֹ וְנִפְצַתִּי בְךָ פָחוֹת וְסֻגְנִים: וְשִׁלְמִתִּי לְכָבֵד וְלִכְלֵל יוֹשְׁבֵי כִשְׂדִים אֶת כָּל רַעְתָם אֲשֶׁר עָשׂוּ בְצִיּוֹן לְעֵינֵיכֶם נֹאם ה'... חֲמוֹת בְּכָל הָרְחֹבָה עֲרַעַר תִּתְעַרְעַר וְשַׁעֲרֶיהָ הִגְבַּהִים בְּאֵשׁ יִצְתוּ וְיִגְעֻ עַמִּים בְּדֵי רִיק וְלְאֻמִּים בְּדֵי אֵשׁ וְשִׁי עֵפֶס: (ח-ב בְּקוּק ב', ג')

יִשְׁעִיָּהוּ מ', כב-כג: הַיֵּשֶׁב עַל חוּג הָאָרֶץ... הַנוֹטָה כְּדֹק שָׁמַיִם... הַנוֹתֵן רוֹזְנִים לְאֹזֵן שְׁפָטֵי אֶרֶץ... כִּתְהוּ עֵשָׂה

שְׁמוֹת י', ח ו', כד; י"ב, ג): לְכוּ עֲבָדוּ אֶת ה' אֱלֹהֵיכֶם מִיּוֹמֵי הַהֲלָכִים

יִשְׁעִיָּהוּ ל', יח-יט: כו: כִּי אֱלֹהֵי מִשְׁפַּח ה' אֲשֶׁרֵי כָל חוֹבֵי לוֹ: כִּי עַם בְּצִיּוֹן יִשָּׁב בִּירוּשָׁלַם... הִנֵּה שֵׁם ה' בָּא מִמְרַחֵק בְּעַר אָפוֹ

שְׁמוּאֵל ב', ז: יד: אֲנִי אֵהְיֶה לוֹ לְאָב וְהוּא יִהְיֶה לִי לְבֵן... דְּבַרֵי הַיּוֹמִים א כ"ב, י: וְהוּא יִהְיֶה לִי לְבֵן וְאֲנִי לוֹ לְאָב

ב', א: ח-ט: לְמַה רָגַשׁוּ גוֹיִם וְלְאֻמִּים יִהְיוּ רִיק: יְתִיצְבוּ מַלְכֵי אֶרֶץ וְרוֹזְנִים נוֹסְדוּ יַחַד... יוֹשֵׁב בְּשָׁמַיִם יִשְׁחַק... הַחוּסֵי שְׁפָטֵי אֶרֶץ

דְּה"ב ל"ה, ג: עַתָּה עֲבָדוּ אֶת ה' אֱלֹהֵיכֶם וְאֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

ב', יב: כִּי יִבְעַר כְּמַעֵט אָפוֹ אֲשֶׁרֵי כָל חוֹסֵי בוֹ:

ב', ז: ה' אֲמַר אֵלַי בְּנֵי אֲתָה

סמיכות המזמור בספר תהלים

א/ א: אֲשֶׁרֵי הָאִישׁ ב/ ב: וּבְתוֹרָתוֹ יִהְיֶה יוֹמָם וְלַיְלָה: ג/ ג: וְדָרְךָ רָשָׁעִים תֵּאָבֵד:

ב/ ד: יוֹשֵׁב בְּשָׁמַיִם יִשְׁחַק אֲדַנִּי יִלְעַג לְמוֹ:

ב/ ו: ה' אֲמַר אֵלַי בְּנֵי אֲתָה

ב/ ז: יֵא: עֲבָדוּ אֶת ה' בִּירְאָה וְגִילוּ בְרַעְדָּה:

ב/ א-ב: לְמַה רָגַשׁוּ גוֹיִם וְלְאֻמִּים יִהְיוּ רִיק: יְתִיצְבוּ מַלְכֵי אֶרֶץ...

ב/ ג: י: עַתָּה מַלְכִים הַשְּׂכִילוּ הַחוּסֵי שְׁפָטֵי אֶרֶץ:

ב/ א, ב: לְמַה רָגַשׁוּ גוֹיִם וְלְאֻמִּים יִהְיוּ רִיק... יְתִיצְבוּ מַלְכֵי אֶרֶץ וְרוֹזְנִים נוֹסְדוּ יַחַד עַל ה' וְעַל מְשִׁיחוֹ:

ב/ ב, ב, ט-י: וְאֲנִי נִסְכַּתִּי מַלְכֵי עַל צִיּוֹן הָרַקְדָּשִׁי... ה' אֲמַר אֵלַי בְּנֵי אֲתָה... עֲבָדוּ אֶת ה' בִּירְאָה וְגִילוּ בְרַעְדָּה

ב/ ט, ט: תִּרְעַם בְּשָׁבַט בְּרוּךְ כִּכְלִי יוֹצֵר תִּנְפָצִים... וְעַתָּה מַלְכִים הַשְּׂכִילוּ הַחוּסֵי שְׁפָטֵי אֶרֶץ:

ב/ ז, יב: אֲשֶׁרֵי כָל חוֹסֵי בוֹ: ב/ א: וְלְאֻמִּים יִהְיוּ רִיק: ב/ י: פֶן יֵאָגֵפוּ וְתֵאָבְדוּ דָרְךָ

ב/ ט: וְאֶתְנָה גוֹיִם נִחְלַתְךָ וְאֶחָזַתְךָ אֶפְסֵי אֶרֶץ: ב/ ז: אֲמַר אֵלַי בְּנֵי אֲתָה

ב/ ט, ט: ה' לְמִשִּׁיחַ בְּצִיּוֹן וְלַעֲמִים לְכָל גוֹיִם: פ"ט, כו: הוּא יִקְרָאֵנִי אֲבִי אֲתָה אֵלַי יוֹצֵר יִשׁוּעָתִי

ב/ ק, ב: עֲבָדוּ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה בְּאוֹ לִפְנֵי בְרִנָּה:

קמ"ח, יא: מַלְכֵי אֶרֶץ וְכָל לְאֻמִּים... קמ"ח, יא: ... שָׂרִים וְכָל שְׁפָטֵי אֶרֶץ:

קמ"ט, ז: וְח: לַעֲשׂוֹת נִקְמָה בְּגוֹיִם תּוֹכַחַת כָּל אֻמִּים: לְאִסֵּר מַלְכֵיהֶם בְּזֻקִים...

קמ"ט, ב: בְּנֵי צִיּוֹן יִגִּילוּ בְּמַלְכֶם...

קמ"ט, ח: לְאִסֵּר מַלְכֵיהֶם בְּזֻקִים וּנְכַדִּיהֶם בְּכַבְלֵי בְרוּךְ:

מזמור א' - ב' - הפתיח של ספר תהלים

א	אֲשֶׁר־יֵהְיֶה	אֲשֶׁר לֹא הָלַךְ בְּעֵצַת רְשָׁעִים
ב	כִּי אִם בְּתוֹרַת ה' חָפְצוֹ	וּבְמוֹשָׁב לְצִים לֹא יֹשֵׁב:
ג	וְהָיָה כְּעֵץ שְׂתוּל עַל פְּלָגֵי מַיִם	וּבְתוֹרָתוֹ יִהְיֶה יוֹמֵם וּלְיָלָה:
ד	לֹא כֵן הָרְשָׁעִים	אֲשֶׁר פָּרְיוֹ יִתֵּן בְּעֵתוֹ
ה	עַל כֵּן לֹא יִקְמוּ רְשָׁעִים בְּמִשְׁפָּט	וְכֹל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה יִצְלִיחַ:
ו	כִּי יוֹדַע ה' דְּרָךְ צַדִּיקִים	כִּי אִם בְּמִץ אֲשֶׁר תִּדְפְּנוּ רוּחַ:
		וְחֻטָּאִים בְּעֵדַת צַדִּיקִים:
		וְדֶרֶךְ רְשָׁעִים תֵּאבֵד:

ב'

א	לָמָּה רָגַשׁוּ גוֹיִם	וְלֵאמֹים יִהְיֶה רִיק:
ב	יִתְיַצְּבוּ מַלְכֵי אֲרָץ	וְרוֹזְנִים נוֹסְדוּ יַחַד
ג	נִנְתָּקָה אֶת מוֹסְרוֹתֵימוֹ	וְנִשְׁלִיכָה מִמֶּנּוּ עֲבֹתֵימוֹ:
ד	יֹשֵׁב בְּשָׁמַיִם יִשְׁחַק	אֲדֹנָי יִלְעַג לָמוֹ:
ה	אֲזַי יְדַבֵּר אֱלֹהֵימוֹ בְּאָפוֹ	וּבְחִירוֹנוֹ יִבְהַלְמוֹ:
ו	וְאֲנִי נֹסַכְתִּי מִלְּכֵי	עַל צִיּוֹן הַר קְדוֹשֵׁי:
ז	אֲסַפְּרָה אֶל חֵק	ה' אֲמַר אֱלֹהֵי
ח	בְּנֵי אֲתָה	אֲנִי הַיּוֹם יִלְדְתֶיךָ:
	שְׂאֵל מִמֶּנִּי	
	וְאֲתַנְּה גוֹיִם נִחְלַתְךָ	וְאֲחַזְּתֶךָ אֶפְסֵי אֲרָץ:
ט	תִּרְעַם בְּשֹׁבֵט בְּרֹזֶל	כְּכֹלֵי יוֹצֵר תִּנְפְּצֵם:
י	וְעַתָּה מְלָכִים הִשְׁכִּילוּ	הַנֹּסְדוּ שִׁפְטֵי אֲרָץ:
יא	עֲבֹדוּ אֶת ה' בִּירְאָה	וְגִילוּ בְרַעְדָּה:
יב	נִשְׁקוּ בַר	פֶּן יֵאָנַף וְתֵאבְדוּ דְרָךְ
	כִּי יִבְעַר כְּמַעֲט אָפוֹ	אֲשֶׁר־י כָּל חוֹסֵי בוֹ:

מדברי חז"ל

ברכות ט' ע"ב - יי ע"א: 'אֲשֶׁר־יֵהְיֶה וְיִלְמָה רָגַשׁוּ גוֹיִם' - חדא פרשה היא, דאמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יוחנן: כל פרשה שהיתה חביבה על דוד, פתח בה ב'אֲשֶׁר־י וסיים בה ב'אֲשֶׁר־י; פתח ב'אֲשֶׁר־י - דכתיב: 'אֲשֶׁר־יֵהְיֶה (תהלים א', ו), וסיים ב'אֲשֶׁר־י - דכתיב 'אֲשֶׁר־י כָּל חוֹסֵי בוֹ (תהלים ב', יב). (← ראו בפירוש עין איה של מרן הרב אברהם יצחק קוק שם)

San Rubinstem 2015 ok 1/10

